

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 1Cdo/67/2024  
Identifikačné číslo spisu: 8120213948  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2025  
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:8120213948.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: FP20 s. r. o., Prešov, Hlavná 50, IČO: 51 792 834, zastúpeného advokátom JUDr. Branislavom Kahancom, Prešov, Vajanského 33, IČO: 42 084 792, proti žalovaným: 1/ E. C., narodený XX. D. XXXX, J., 2/ E. C., narodený XX. D. XXXX, J., adresa žalovaných na doručovanie ul. J. XX, XXX XX J., o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/100/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. októbra 2023 sp. zn. 20Co/48/2022, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. októbra 2023, sp. zn. 20Co/48/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 29C/100/2020-258 z 18. marca 2024 z r u š u j e .

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol výrokom I. tak, že žalobu žalobcu zamietol. Výrokom II priznal žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako odvolací súd) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi priznal nárok na náhradu súdu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd dôvodil, že z hľadiska práva na obydlie a súkromie je však dôležité, či je naozaj nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby tieto priestory vypratá (porov. Stanková v. SR), ak predstavuje od roku 1986 ich jediné ľudsky dôstojné bývanie. Nemali by byť žiadne pochybnosti o význame práva na majetok a odvolací súd chápe žalobcu, že uvedené právo chce do dôsledkov využiť. Odvolací súd však nemôže ustúpiť z dôležitých principiálnych pozícií o favorizovaní práva na obydlie, a to z osobitých dôvodov, ktoré uviedol súd prvej inštancie v bode 36. až 43. napadnutého rozsudku. Podstatu obydlia plnohodnotne poskytne aj predmetný priestor (porov. obydlie možno definovať ako miesto, kde osoba býva...; rozsudok Gillow verzus Spojené kráľovstvo z 24. 11. 1986, rozsudok Niemec verzus Nemecko z 16. 12. 1992).

2.2. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa sa implicitne vyrovnal s judikatúrou o ochrane obydlia. „V tejto súvislosti súd opakuje, že strata obydlia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia (rozsudok Cosič verus Chorvátsko z 5. 6. 2009). Takýto stav (strata obydlia) hrozí aj v prípade žalovaného a jeho rodiny. Akákoľvek osoba, ktorej hrozí zásah do práva na obydlie, by mala v princípe mať možnosť dať si preskúmať proporcionalitu a odôvodnenosť zásahu nezávislým súdom vo svetle relevantných princípov podľa čl. 8 Dohovoru, a to napriek tomu, že podľa vnútroštátneho práva nemá právo bývať v byte (pozri McCann verus Spojené kráľovstvo č. 19009/04, Paľa 50, 13. mája 2008). Neudelenie práva nájomníkovi odvolávať sa na čl. 8 by malo vážne dôsledky pre fungovanie vnútroštátneho systému alebo práva upravujúceho vzťahy medzi nájomcom a prenajímateľom (pozri McCann verus Spojené kráľovstvo citovaný vyššie, ods. 28 a 54 /rozsudok Paulič verus Chorvátsko z 1. 5. 2010/). Podľa rozsudku Novoseletskyi verus Ukrajina cit.: „Je pravdou, že čiastočne vďaka úradu prokurátora súdy obnovili sťažovateľovo právo na užívanie sporného bytu, hoci po neprimeranom oneskorení. Akokoľvek so zreteľom na všetky okolnosti prípadu toto nepostačuje na nápravu porušenia (obnovenie) sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydlia a jeho súkromného rodinného života“.

2.3. Poukázal na to, že obsahom vlastníckeho práva je takzvaná triáda oprávnení formulovaná klasickou rímskou právnou vedou. Ide o právo vec držať (ius possidendi), vec užívať a požívať jej plody a úžitky (ius utendi et fruendi) a právo vecou disponovať (ius disponendi). Za inherentné právo vlastníka sa pokladá aj právo na ochranu proti akýmkoľvek neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva. Ochrana vlastníckeho práva je subjektívnym právom vlastníka veci. Subjektom na podanie vlastníckej žaloby je predovšetkým vlastník veci a žaloba smeruje voči tomu, kto tuto vec neoprávnene zadržíava. V prípade nehnuteľnej veci sa musí uplatniť osobitná vindikačná žaloba, ktorá má právnu formu žaloby na vypratanie alebo odstránenie stavby. Žaloba na vydanie veci (vindikačná, resp. reivindikačná žaloba) je žaloba, ktorou sa vlastník hmotnej veci domáha ochrany proti tomu, kto mu ju neprávom, t. j. bez právneho dôvodu zadržíava, zbavuje tak vlastníka možnosti výkonu vlastníckeho práva a zároveň mu odmieta vydať vec. Pre úspešnosť tejto žaloby je potrebné, aby vlastník preukázal existenciu vlastníckeho práva, ďalej musí preukázať, že vec sa nenachádza v jeho faktickej moci, ale v moci inej osoby, ktorá predmetnú vec odmieta vydať, ďalej, že žalovaný vec protiprávne zadržíava, bez existencie záväzkového právneho vzťahu a má vec v čase vyhlásenia rozsudku stále u seba a preto má možnosť vydať vec vlastníkovi, ďalej, že predmetom žaloby je vec, o vydanie ktorej sa žiada. Žalobca je povinný preukázať, že mu žalovaný neoprávnene vec aj ku dnu rozhodovania súdu zadržíava čo sa aj žalobcovi v plnej miere podarilo bez akýchkoľvek pochybností preukázať.

2.4. V danej veci bolo nepochybné, že žalovaný 1/ je starobným dôchodcom (zraniteľnou osobou, viď rozsudok SDEU C-34/13 Kušionová vs. Smart Capital a. s.). V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že strata obydlia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia (rozsudok Kosič versus Chorvátsko z 5. 6. 2009). Podľa jeho názoru akákoľvek osoba, ktorej hrozí zásah do práva na obydlie, by mala v princípe mať možnosť dať si preskúmať proporcionalitu a odôvodnenosť zásahu nezávislým súdom vo svetle relevantných princípov podľa čl. 8 Dohovoru, a to napriek tomu, že podľa vnútroštátneho práva nemá právo bývať v byte (pozri McCain verus Spojené kráľovstvo č. 19009/04, Paľa 50, 13. 5. 2008).

2.5. Bolo potrebné pripomenúť, že „dobrými mravy v občanskoprávnych vzťahoch se v soudní praxi rozumí soubor společenských, kulturních a mravních pravidel chování, který je vlastní obecně uznávaným vzájemným vztahům mezi lidmi a mravním principům společenského řádu a který v historickém vývoji osvědčil jistou neměnnost, vystihující podstatné historické tendence jsou sdíleny rozhodující částí společnosti, a mají povahu norem základních (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.9.1998 sp. zn. 3 Cdon 51/96, uveřejněný pod č. 5 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2001, a rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 5. 1997 sp. zn. 2 Cdon 473/96, uveřejněný pod č. 16 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1998), který je konformní se závěrem obsaženým v nálezů Ústavního soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. II. ÚS 249/97, uveřejněným pod č. 14 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, roč. 1998, který za dobré mravy považuje souhrn etických, obecně zachovávaných a uznávaných zásad, jejichž dodržování je mnohdy zajišťováno i právními normami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti“.

2.6. Odvolací súd v celom rozsahu aproboval dôvody najmä v bode 36. až 43. napadnutého rozsudku

ohľadom objasnenia konania v rozpore s dobrými mravmi a tak neexistenciu dôvodu na poskytnutie ochrany žalobcovi pri výkone jeho vlastníckeho práva k predmetnému bytu, čo napokon má za následok zamietnutie žaloby pre rozpor s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K ďalším námietkam v odvolaní sa odvolací súd domnieval, že neúspech žalobcu v konaní o vypratanie, neznamená bez ďalšieho prekážku rozhodnutej veci, pokiaľ dôjde k významnej zmene skutkových okolností tak, že rozpor s dobrými mravmi pominie. V otázke hodnotenia prebiehajúceho konania o zaplatenie 1.063.507,53 eur s príslušenstvom vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-31Cb/56/2022 je dôležité uviesť, že toto konanie nebolo právoplatne skončené do rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci a samotná jeho existencia nemá potenciál zmeniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Vedenie konania o zaplatenie samo o sebe nezakladá zmenu majetkového statusu žalovaných a pre výsledok tohto konania je bez právneho významu. Naopak prípadne právoplatný výsledok konania na Mestskom súde Košice by mohol znamenať nový stav pre uplatňovanie práv vlastníka veci, preto odvolací súd, iba existencii prebiehajúceho konania o zaplatenie (bez jeho výsledku) nepriznal relevanciu pre toto konanie.

2.7. Odvolací súd zhrnul, že ak všetky námietky žalobcu uvedené v odvolaní sú neopodstatnené, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP so stotožnením sa s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania má svoju oporu v ust. § 396 CSP s poukazom na ust. § 255 CSP a vychádzajúc zo zásady úspešnosti upravenej v tomto ustanovení odvolací súd úspešným žalovaným priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie v celom jeho rozsahu. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol že po a) odvolací súd nerešpektoval procesný postup pri verejnom vyhlásení rozsudku podľa § 219 ods. 3 CSP, po b) odvolací súd sa náležite nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu prednesenými v odvolaní, po c) odvolací súd sa nevysporiadal s námietkou žalobcu, že súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na rozhodnutie vo veci samej.

3.2. K nerešpektovaniu procesného postupu odvolacieho súdu pri verejnom vyhlásení rozsudku s poukazom na § 219 ods. 3 CSP uviedol, že v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie v jeho závere v bode 27. uviedol, že žiada, aby mu bolo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu oznámené elektronickými prostriedkami. V predmetnej veci aj napriek jeho žiadosti odvolací súd neoznámil žalobcovi (právne zástupcovi) termín verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami tak, ako to žalobca v odvolaní žiadal. Z pokynu na verejné vyhlásenie rozsudku zo dňa 20. 10. 2023 vyplýva pokyn pre kanceláriu od predsedu senátu, aby upovedomila právnych zástupcov a účastníkov, ak o to požiadali. Za tejto situácie je možné podľa žalobcu konštatovať, že si odvolací súd vo vzťahu k žalobcovi nespĺnil povinnosť vyplývajúcu z § 219 ods. 3 CSP, čo samo osebe zakladá opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3Cdo/714/2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod R 9/2016. O tom, že predmetná rozhodovacia prax sa vzťahuje aj na nový procesný kódex svedčí, napr. aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Obdo/23/2022.

3.3. K náležitému nevysporiadaniu sa s odvolacími námietkami žalobcu v dovolaní uviedol, že v okolnostiach v predmetnej veci došlo ku kolízii dvoch Ústavou Slovenskej republiky garantovaných základných práv, a to vlastníckeho práva žalobcu na jednej strane a práva na obydlie žalovaných na strane druhej. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že z rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že pri posudzovaní podmienok pre aplikáciu ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné vždy brať do úvahy princíp vlastníckej slobody vyjadrený v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a Občianskom zákonníku, podľa ktorých vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné vo verejnom záujme a na základe zákona a za náhradu. Žalobca poukázal na to, že súd prvej inštancie v podstatnej miere obmedzil obsahovú zložku vlastníckeho práva žalobcu - právo vec užívať a to aj napriek tej skutočnosti, že bolo preukázané, že žalovaní byt užívajú a od počiatku užívali bez právneho dôvodu. Zároveň títo vedeli, že nie sú vlastníckmi na čo poukazoval v odvolaní, čo vyplýva z konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/228/2011. Taktiež bolo preukázané, že zmluva o dielo z roku 2009 medzi spoločnosťou CARDO s. r. o. v mene ktorej koná a spoločníkom bol žalovaný

1 a spoločnosťou GERUST a. s. bola podstatným spôsobom porušená a to práve zo strany spoločnosti CARDO s. r. o., ktorá zhotoviteľovi nevyplatila odmenu za vykonané práce. Odvolací súd v bodoch 13. až 27. formálne poukazuje na rozhodovacia činnosť súdov v súvislosti s ochranou obydlia, avšak na druhej strane sa, žiaľ, žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou žalobcu o konaní žalovaných v rozpore s dobrými mravmi, ktorému podľa žalobcu nemožno priznať ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky a EŠLP pri posudzovaní stretu práv pristupuje k tzv. testu proporcionality. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že nebol náležite zistený skutkový stav ohľadne oboch konkurujúcich si práv, ktoré by umožňoval rozhodnúť v neprospech žalobcu. Okrem toho uviedol v odvolaní, že je sporné, či na strane žalovaných bolo možné poskytnúť právo na ochranu obydlia, a teda či im možno toto právo vôbec patrí, pokiaľ bolo v konaní preukázané, že žalovaní byt v dome užívajú bez právneho dôvodu. Ani s uvedenou argumentáciou sa odvolací súd vôbec nevysporiadal. Vo vyjadrení žalobcu zo dňa 18. 05. 2021 (replika) žalobca výslovne poprel tieto skutkové tvrdenia v bode 2. vyjadrenia, pričom v ďalšom poskytol vlastný opis podstatných skutkových tvrdení o veci samej, čo je rovnako tak popretím skutkových tvrdení žalovaných. Žalovaní hodnoverne ani len netvrdili akým spôsobom mali realizovať výstavbu bytového domu, či túto vykonávali sami alebo prostredníctvom iných zhotoviteľov, resp. za aké finančné prostriedky. Žalovaný 1/ pri výsluchu uviedol, že stavbu realizoval formou pôžičiek a úverov, ktoré, ale nie sú splatené. Z pohľadu žalobcu sa odvolací súd vôbec nevysporiadal s podstatnou odvolacou námietkou týkajúcou sa zneužitia práva zo strany žalovaných, ktoré nemôže používať právnu ochranu. Odvolací súd mal podľa žalobcu skúmať či dovolávanie sa aplikácie § 3 OZ nie je zneužitím práva, resp. či žalovaní sa môžu účinne domáhať použitia ust. § 3 Občianskeho zákonníka za situácie, ak sú to práve oni, ktorí porušujú zásadu právo patrí bdelým, keď si voči ich dlžníkom neuplatňujú nimi tvrdené pohľadávky.

3.4. Vo vzťahu k odvolacej námietke, že sa odvolací súd nevysporiadal s námietkou žalobcu, že súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na rozhodnutie vo veci samej. V tejto súvislosti žalobca dal do pozornosti že na pojednávaní 28. 2. 2022 poukázal na konania pod sp. zn. 22Cb/23/2019 a 24Cb/321/2018 vedené na Okresnom súde v Prešove, z ktorých podľa žalobcu vyplýva záver, že je to práve žalovaný 1, ktorý zneužíval právo a konal v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvého stupňa dokazovanie oboznámením sa so spisom 24Cb/321/2018 a 22Cb/23/2019 nevykonal a odvolací súd sa uvedenou odvolacou námietkou nevysporiadal. Bolo potrebné poukázať na to, že je to práve spoločnosť CARDO s. r. o., ktorá porušila zmluvný záväzok vyplývajúci zo zmluvy o dielo a to podstatným spôsobom podľa § 345 ods. 2 Obchodného zákonníka.

3.5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že vo vzťahu k právnej otázke, ktorá mala byť riešená odvolacím súdom za skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, že odvolací súd mal riešiť otázky po 1. či sa možno účinne dovolávať aplikácie ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v tejto súvislosti ochrany obydlia za situácie, ak ten, kto sa takejto ochrany dovoláva, sám koná v rozpore s dobrými mravmi voči tomu, proti komu sa tejto ochrany domáha, respektíve porušuje zásadu právo patrí bdelým, keď si voči tomu, voči komu sa ochrany domáha neuplatňuje ním tvrdené pohľadávky, ktoré sú obsahovo viazané s použitím predmetného ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa týkajú tej istej veci.

Po 2. či je možné poskytnúť ochranu právo na ochranu obydlia a teda či toto právo subjektu vôbec patrí, pokiaľ je preukázané, že nehnuteľnosť (obydlie) osoba od počiatku užíva vedome bez právneho dôvodu. Odpoveď na vyššie položené otázky je, podľa názoru žalobcu, že ten kto koná v rozpore s dobrými mravmi sa nemôže účinne domáhať ochrany podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň, že ten kto počiatku vedome užíva obydlie bez právneho dôvodu nepožíva právnu ochranu obydlia. Vzhľadom na uvedené žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.6. K dovolaniu podali žalovaní písomné vyjadrenie pričom navrhli, aby bolo dovolanie žalobcu odmietnuté, resp. zamietnuté, pretože nie je dôvodné.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

4.1. Žalobca podal dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

4.2. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.3. Podľa článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj dohovor) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

4.4. Žalobca ako vadu postupu v odvolacom konaní v zmysle § 420 písm. f) CSP uvádzal, že odvolací súd mu v zmysle § 219 ods. 3 CSP neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami, napriek tomu, že o to požiadal.

4.5. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv, garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f) OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore.

4.6. Podľa § 219 ods. 1 až 4 CSP rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti exekúcie.

(2) Rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení pojednávania, ktoré vyhláseniu predchádzalo. Ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na 30 dní; v takom prípade súd doručí rozsudok prítomným stranám na pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený; neprítomným stranám ho odošle najneskôr do troch dní. Ustanovenia o odročení pojednávania sa v tomto prípade nepoužijú.

(3) Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

(4) Len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

4.7. Podľa § 378 a ods. 1 a 2 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Na odvolacie konanie sa nepoužije ustanovenie o pristúpení subjektov.

5. V posudzovanej právnej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že súčasťou odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie bola žiadosť žalobcu, aby mu bolo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu oznámené elektronickými prostriedkami. (bod 27. odvolania, č. l. 177 súdneho spisu). Na č. l. 213 súdneho spisu sa nachádza pokyn predseda senátu, aby na úradnej tabuli súdu bol oznámený termín verejného vyhlásenia rozhodnutia v predmetnej veci na deň 26. 10. 2023 o 9,40 hod. na č. d. 106, prvé poschodie krajského súdu. Zároveň bol daný pokyn, aby boli právni zástupcovia účastníkov upovedomení, ak o to požiadali. Odvolací súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku v danej veci na svojej úradnej tabuli a na webovej stránke súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením a to dňa 20. 10. 2023 (č. l. 214, 215 spisu), avšak v spise sa nenachádza

dôkaz o tom, že toto oznámenie bolo právnenému zástupcovi žalobcu odoslané aj elektronickými prostriedkami na určenú emailovú adresu tak, ako o to žalobca prostredníctvom právneho zástupcu požiadal v podanom odvolaní. Zo zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 26. 10. 2023 (č. I. 216 spisu) bolo zistené, že na vyhlásenie rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP sa neustanovili strany sporu a ani ich právni zástupcovia. Za tejto situácie je možné konštatovať, že si odvolací súd vo vzťahu k žalobcovi nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 219 ods. 3 CSP.

5.1. Povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku v mene Slovenskej republiky je bezvýnimčná, verejné vyhlásenie rozsudku súvisí s povinnosťou všeobecného súdu upovedomiť o tom účastníkov konania. Účastník konania má právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku súdu a len on sám môže rozhodnúť, či sa tohto zasadnutia zúčastní alebo nezúčastní (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/70/2010).

5.2. Pri verejnom vyhlásení rozsudku má len účastník, ktorý bol riadne oboznámený s časom a miestom verejného vyhlásenia možnosť uplatniť svoje procesné práva priznávané mu pri tomto procesnom úkone súdu. Obsahom procesného oprávnenia účastníka pri kontrole súdu vyhlasujúceho rozsudok je predovšetkým jeho oprávnenie preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený. Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je tu právo účastníka oboznámiť sa s tým, v akom zložení súd vyhlásil rozsudok a s akým odôvodnením. Procesný nedostatok súdu pri tomto úkone, v dôsledku ktorého sa poprie samotná podstata verejného vyhlásenia rozsudku možno napraviť len tým, že súd ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, napadnutý rozsudok zruší (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3MCdo/16/2011).

5.3. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach, ktoré sú stále aktuálne aj s poukazom na zmenu procesného predpisu (viď napr. sp. zn. 3Cdo 179/2010, 7Cdo 192/2013, 3Cdo 714/2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1, ročník 2016, pod č. R 9/2016, 7Cdo/151/2017, 1Obdo/23/2022) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi možnosť pred súdom konať a v zmysle § 219 ods. 3 CSP došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd túto námietku žalobcu považoval za dôvodnú.

5.4. Vychádzajúc z uvedeného tak dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá sama o sebe zakladá porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, preto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo potrebné podľa § 449 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie, v ktorom vytýkaný nedostatok odstráni.

5.5. Nakoľko vada, pre ktorú došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, spočívala v procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia, a odvolací súd bude vo veci znova rozhodovať, za danej situácie bolo bezpredmetné skúmať prípustnosť dovolacích námietok smerujúcich proti samotnému rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Podľa § 439 CSP dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a dovolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

5.6. Vydanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (sp. zn. 4Obdo7/2018, 3Obo/9/2017). Závislým výrokom môže byť nielen dovolaním dotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

5.7. Okresný súd Prešov uznesením č. k. 29C/100/2020-258 z 18. marca 2024 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania spolu vo výške 643,10 eura, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia, na účet právneho zástupcu žalovaných v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

5.8. Z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia vo veci samej, dovolací súd zrušil aj uznesenie o výške náhrady trov konania v súlade s § 449 ods. 1 CSP.

5.9. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

5.10. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

6. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.